

Oikeusministeriölle

Asia: Pelastakaa Lapset ry:n lausunto oikeusministeriön isyyslain uudistamistarvetta koskevasta arviomuistiosta (OM selvityksiä ja ohjeita 37/2011)

Pelastakaa Lapset pitää isyyslain uudistusta tärkeänä. Nykyisen lain säätämisen jälkeen on tapahtunut monia muutoksia, jotka vaikuttavat lain soveltamiseen. Huomiota on kiinnitettävä kuitenkin erityisesti nykyisen isyyslain puutteisiin YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksessa säädettyjen lapsen oikeuksien kannalta.

Järjestö haluaa korostaa, että uudistuksen lähtökohdissa tulee huomioida lapsen etu ja lapsilähtöisyyden tulee olla kantava periaate. Isyydessä on vahvemmin tuotava tarkasteluun sen vaikutus lapseen.

Eräitä huomioita

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 7 artiklan mukaan lapsella on, jos mahdollista, oikeus tietää vanhempansa ja olla heidän hoidettavanaan. Tästä syystä nykyisen lain rajoitukset, jotka estävät tämän oikeuden toteutumista, tulee poistaa. Lain lähtökohtana tulisi olla, että jokaisen syntyneen lapsen isäksi vahvistetaan hänen biologinen isänsä.

Järjestön adoptiotyössä saaman kokemuksen mukaan adoptioon luovutettujen lasten biologiset vanhemmat elävät heidän mielissään ja lapset haluavat tietää, keitä ja millaisia nämä ihmiset ovat ja miksi he ovat lapsesta luopuneet. Biologisen isyyden selviämisen ei tarvitse uhata sosiaalista isyyttä. Adoptiotyössä perheet valmennetaan kertomaan lapsille alusta asti totuus lapsen biologisesta alkuperästä. Se tehdään lapsen ikä ja kehitystaso huomioon ottaen. Perheiden on mahdollista saada apua siihen kuinka kertoa hänelle totuus alkuperästään. Lapsen kannalta on tärkeää pysyä totuudessa ja asioista vaikenemisen lapsi kokee usein loukkaavana.

Kyetäkseen muodostamaan eheän minäkuvan lapsi tarvitsee tiedon molemmista vanhemmistaan. Biologisen isän tuntemisella on merkitystä myös mahdollisten perinnöllisten sairauksien riskien arvioinnissa ja hoidossa sekä perimyksen kannalta. Lapsi saa myös tapaamisoikeuden ja mahdollisuuden muodostaa kiintymyssuhteen isäänsä.

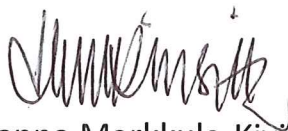
Hedelmöityshoidoista annetussa laissa (1237/2006) määritellään, että luovutetuista sukusoluista syntyneillä lapsilla on oikeus saada tietää luovuttajan henkilöllisyys. Uudessa adoptiolakiehdotuksessa on pyritty edistämään sitä, että ennen adoptiota lapsen biologinen isä on tiedossa ja antaa suostumuksensa adoptioon.

Avoimuus ja tietoisuus oikeudesta alkuperäänsä koskevaan tietoon on lisääntynyt, mutta edelleen on paljon lapsia, jotka eivät tiedä tai saa koskaan tietää kuka heidän biologinen isänsä on. Tulisi pohtia, kuinka isyyslain uudistuksella voisi edesauttaa kaikkien lasten oikeutta saada tietää biologinen isänsä, esimerkiksi vaikuttamalla vanhempien asenteisiin ja tietoisuuteen lapsen tarpeista ja oikeuksista.

Pelastakaa Lapset yhtyy muistiossa esitettyyn näkemykseen, että uudistuksen yhteydessä tarkasteluun otettaisiin vanhemmuus kokonaisuudessaan eli myös äitiyteen liittyvät kysymykset.

Helsingissä 30.9.2011

Pelastakaa Lapset ry

Hanna Markkula-Kivisilta

pääsihteeri

Tiina Tammi

järjestölakimies